

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 28. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.958.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 2. marca 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 27.

Ivan Mohorič:

Naš železniški promet.

28. februarja 1929.

Jutri stopajo v veljavo nove železniške tarife. Nove tarife vsebujejo mnogo izprememb, ki so važne za naše gospodarske prilike in prinašajo v glavnem 5% povišanje vozarine. Borba za to povišanje se je vodila nad poldrugo leto od meseca julija 1927 do letošnje zime. Izdelani projekti so se morali ponovno revidirati in izpreminjati, predno se je našla končna rešitev, ki je za naš neugoden gospodarski položaj znosna in sprejemljiva. Povišanje železniških tarif je bilo neizogibno, ker obratujejo železnice v naši državi stalno s primanjkljajem. Železniška uprava je zato zahtevala prvotno, da se izvede povišanje v mnogo večjem obsegu in na širši osnovi. V toku borbe, ki se je vodila glede povišanja tarif, je tarifni odbor dokazal, da dosedanje tarife niso vzrok deficita, marveč da je treba te vzroke iskati drugje. Tarifni odbor je lani pri tej priliki naglasil, da je v imenu gospodarskih krogov pripravljen pristati pogojno na 5% povišanje tarif, toda edino v ta namen, da dobi železniška uprava iz tega povišanja novih sredstev za izdatnejše popravilo železniških naprav in voznega parka. Stanje voznega parka je bilo že lani v poletni izvozni sezoni zelo nepovoljno. Situacija pa se je v toku letošnje zime v mnogem oziru še poslabšala. Nastala so nova nujna popravila. Vsled krute zime in snežnih zameotov je potniški in tovorni promet padel v zadnjih mesecih na minimum, ki ga poprej nismo nikdar poznali in povzročil tako nove ispade v železniški bilanci. Te vrzeli se bodo dale le težko in s skrajnim naporom popraviti.

Z marcem stopamo na višek pomladanskega sezonskega prometa. Dovoz blaga, ki je potreben za pomladansko sezono in ki se je druga leta izvršil po večini že meseca januarja in februarja, se je letos za cela dva meseca zakasnil. Bliža se velikonočna sezona, a veletrgovina in nadrobna prodaja še ni dofirana z blagom, ki ga za pomladansko sezono potrebuje. Pri tem je pa sedaj slovenska trgovina še popolnoma odrezana od svojih odjemalcev na Hrvaškem, v Vojvodini, Bosni, Srbiji in Dalmaciji. Generalna direkcija državnih železnic je namreč izdala v nedeljo 24. februarja naredbo dalekosežnih posledic o omejitvi prometa, s katero je za področje zagrebške železniške direkcije, kakor tudi za tranzitni prevoz iz Slovenije v Vojvodino, Bosno in Srbijo ter Dalmacijo, dovoljen samo prejem premoga, drv za kurjavo, sena, živil in embalaže za živila, petroleja, bencina, karbida in režijskega blaga v vagonskih nakladah. Kosovno blago se sprejema samo do 500 kg na posamezno pošiljatev.

S to naredbo je torej do nadaljnjega onemogočen ves prevoz obrtniških in industrijskih izdelkov, strovin in polfabrikatov ter pomožnih sredstev in tehničnih predmetov v vagonskih nakladah iz Slovenije v vzhodne pokrajine in obratno, ker železnica prejema tako blago kvečjemu kot kosovne pošiljatev, ki pa tarifirajo po mnogo višjih in torej dražjih blagovnih razredih kakor pa pol- in celovagonski tovari.

Ta ukrep prihaja v času, ko so

že davno premagane snežne ovire in posledice hudih mrazov. On je izdan v dobi, ko je nastopil v celi državi že vremenski preokret in ko so vse glavne proge že očiščene od snega, izvzemši liško progo, in nam je vsled tega popolnoma nepojmljiv. Tembolj pa nam je nerazumljiv ta ukrep, ako pomislimo, da vzdržuje ljubljanska železniška direkcija, ki ima izrazilo alpske proge z velikimi vsponi, ki so neprestano ogrožene od plazov, zameotov in poplav, že teden dni neomejen promet za vse vrste civilnega blaga. Ljubljanska železniška direkcija, na katero pripade relativno največji del inozemskega tranzita in ki mora vršiti blagovno službo mnogokrat s stroji najslabše vrste, je v par dneh premagala najhujše zameote in vzpostavila takoj neomejen promet. In pri tem se mora vpoštevati, da imamo baš na področju ljubljanske direkcije lokomotive stare po 60 do 70 let, ki so že davno dotrajale, ki pa morajo še vedno vršiti službo.

Navedena prometna omejitev ustavlja ves spomladanski trgovski promet na nedoločen čas. Preko ozemlja zagrebške direkcije vodijo najvažnejše spojne proge med vzhodom in zapadom države in prometni oddelek Generalne direkcije bi zato moral uvaževati, kaj pomeni tak dalekosežen ukrep, kakor je zadnja prometna omejitev, za trgovino in industrijo. Če bi se bil na to oziral, mislimo da bi bil vsekakor v izdajanju tako dalekosežnih ukrepov previdnejši in uvidevnejši.

Naša trgovina in industrija je preživela pretekli mesec kritične dneve. Par primerov zadostuje za ilustracijo razmer. V dobi, ko je bil promet s Sušakom odprt, nalogali so mnogi trgovci stavben les in druge pošiljatev za naša pristanišča. Radi prometnega zastaja blago ni prišlo pravočasno na cilj. Medtem so nastali novi zameoti, dekretirana je bila ustavev prometa in železnica je zahtevala od odpošiljateljev za blago, ki je stalo na sušaški progi, novih dispozicij. Predno so prešli interesi obvestilo o tem, je že tekla ležarina brez krivde stranke. Pri nobeni železniški oblasti in uradu ni bilo mogoče dobiti točnih informacij, kdaj bo promet s Sušakom zopet obnovljen, ali naj torej stranke razkladaajo blago, ali pa naj počakajo obnove prometa. Trgovci so zadele škode in kupčije so vse končale z izgubo.

Na drugih postajah so zopet navozili blago na kolodvore in šele pozneje, ko je bila roba že naložena za postaje v območju zagrebške direkcije, so zvedeli, da pošiljatev do nadaljnjega ni mogoče odpremiti.

V dobi splošnega pomanjkanja premoga se je nadalje dogodilo, da so nekateri železniški organi samostojno brez zakonite podlage rekvirirali za železnico civilne pošiljatev domačega in inozemskega premoga, ki so bile določene za razna industrijska podjetja. Vprašanje odškodnine in obračuna še danes ni rešeno. Nikjer nismo čitali, da bi bil ministrski svet, odnosno prometni minister dal železniškim organom pooblastilo za take samovoljnosti, ki bi bile opravičljive eventuelno še v času vojne in v okviru zakona o rekvizicijah, ki pa so za mirodobre razmere tudi v času momentanih vremenskih neprilik brezdvoma nedopustne, ker ima železnica že itak zasigurano celokupno dobavo pre-

moga z vseh naših glavnih premovalnikov.

Izredna zima je povzročila industriji v zadnjih mesecih velikansko podražitev produkcije. Pri mnogih podjetjih je zamrzla voda tako, da večina vodnih mlinov ni mogla mleti svojih žitnih zalog, niti žage rezati les. Pri električnih centralah je padla voda na tak minimum, da so mogle dobavljati mnogim industrijskim podjetjem komaj četrtino toka, ki ga normalno dobavljajo. Produkcija pri elektrokemični industriji je padla na eno petino pod normalo. Železarska industrija je morala vsled nezadostnega toka in pomanjkanja premoga ustaviti posamezne obrate in med časom, ko so obrati stali, plačevati delavstvo, ki je moralo prisiljeno počivati. Z izrednimi težkočami so se borili tudi vsi rudniški obrati, posebno pri pranju in sortiranju premoga. Tudi v tekstilnih podjetjih je bilo delo skrajno reducirano, deloma radi nedostarka premoga, deloma vsled zmrzovanja vode in drugih ovir. Podražitev produkcije vsled teh neprilik gre pri posameznih velikih industrijskih podjetjih v milijone in zato smatramo, da je treba našemu gospodarstvu vsaj sedaj, ko je zima ponehala, nuditi možnost, da s potrjenim delom skuša deloma nadomestiti zamujeno.

Zbornica za TOI v Ljubljani je danes brzojavno opozorila prometnega ministra dr. A. Korošca na posledice ukrepa Generalne direkcije o omejitvi prometa in zaprosila nujne pomoči. Prepričani smo, da bo gospod minister nemudoma odredil revizijo ukrepa prometnega oddelka generalne direkcije železnic in odobril otvoritev tranzitnega prometa ter sprejemanja pošiljatev vsega blaga za področje zagrebške železniškega ravnateljstva.

ALZAŠKO HMELJSKO POROČILO.

Vsled nespremenjeno mirnega položaja postajajo nekateri lastniki nervozni in ponujajo blago že po Frs. 200—do 250— za 50 kg, to je 600 do 800 dinarjev za 1 kg, vagon žalec. Po teh cenah je prešlo zadnji teden okoli 200 stovov jugoslovanskega hmelja v druge roke. — Lani ob tem času se je plačevalo trikrat več, kljub večjim zalogam. Edinole zgodnje in vroče poletje še lahko reši položaj. Vsem postaja jasno, da je preveč hmelja na trgu in edina od pomoči temu je, da se vsi slabši nasadi opustijo in da se sploh gojenje hmelja zelo omeji. J. Lavrič.

BOLNIŠKA BLAGAJNA SAMOSTOJNIH TRGOVCEV V MARIBORU

je imela v soboto svoj letošnji občni zbor, iz katerega je posneti, da je imela koncem leta 202 člana in 81.888 dinarjev čistega premoženja. Izplačalo se je v letu 1928 za zdravnika, zdravnika in bolnicam 49.987 Din in je predsednik g. Weixl konstatiral, da blagajna v polni meri vrši svojo nalogo ter je v veliko pomoč vsem članom, katere zadene kaka bolezen. Obžaloval je, da vlada med trgovci še vedno premalo zanimanja za to našo dobrodelno napravo, ker bi morala po številu trgovstva v Mariboru šteti najmanj 600 do 800 zavarovancev. Izmed raznih sklepov je pohvalno omeniti, da je občni zbor votiral 500 dinarjev mestni kuhinji za razdeljevanje čaja in kruha revežem in 500 dinarjev za podporo bivših starih in bolnih mariborskih trgovcev, ki so brez sredstev.

Pred novimi trgovinskimi pogajanji.

Ministrstvo trgovine in industrije je pričelo zbirati gradivo za trgovinsko pogodbo s Poljsko, Bolgarijo in Turčijo. Izmed navedenih držav nas v prvi vrsti zanima Bolgarija. Preliminarna pogajanja za ureditev omejenih vprašanj med našo državo in Bolgarijo so pričela že pretekli teden v Pirotu in kažejo dosedaj vseskozi ugoden potek. Zato je pričakovati, da jim bodo lahko neposredno sledila pogajanja za trgovinsko pogodbo. Medsebojni kupčijski promet obeh držav je dosedaj močno ovirala autonoma tarifa, katere visoke carinske postavke so za uvoz večine blaga prohibitive. Zato je tudi razumljivo, da je znašal uvoz iz Bolgarije na primer v letu 1927 samo 98 milijona dinarjev in izvoz tja pa 126 milijona dinarjev. Dasi imamo z Bolgarijo okrog 400 km skupne meje, stoji vsled brezpogodbenega stanja ona danes v naši zunanji trgovini na 20, odnosno 24 mestu. Trgovinska pogodba bode te odnose brezdvoma bistveno izboljšala. Bolgarska tržišča so za Slovenijo posebno važna za industrijo umetnih gnojil, železnih izdelkov, papirja, kemičnih in usnjarskih proizvodov. Vsled vednega odlašanja sklepa trgovinske pogodbe smo seveda izgubili na bolgarskih tržiščih mnogo postojank, ki jih bo sedaj težko pridobiti nazaj.

Naši trgovinski odnosi s Poljsko napredujejo le polagoma. Deloma je temu ovira vezan sistem zunanje trgovine na Poljskem, ker je uvoz, odnosno izvoz vezan na odobritev in na kontingentiranje, deloma ga pa ovira tudi visoka poljska uvozna carina, ki je bila pred dvema leti z valoriziranjem še povečana. Gospodarska struktura Poljske in Jugoslavije je v osnovnih črtah slična. Glavna razlika je, da razpolaga Poljska z velikimi zalogami surovega mineralnega olja in proizvodov rafinade, dočim smo mi v tem oziru popolnoma pasivni. Tudi v tekstilni stroki ima Poljska bogato razvito industrijo, ki je vezana na izvoz, dočim moramo mi še znaten del potrebščin kriti z importom. Naša bilanca s Poljsko je znatno pasivna. V letu 1927 je znašal naš izvoz na Poljsko 32 milijonov dinarjev, dočim je vrednost izvoza dosegla 1076 milijona dinarjev. Imamo zelo malo izgledov, da bi z bodočo trgovinsko pogodbo bilanco zboljšali, odnosno uravnotežili.

Poljska je predvsem važna za naš izvoz gornjega usnja, apnenega dušika, elektrod, srpov in kos, dočim pridejo vsi ostali proizvodi le v neznatnem obsegu v poštev. Bilanca našega trgovinskega prometa s Poljsko kaže od leta do leta velike izpremembe, ki so nastale vsled nestalnosti valutarnih odnosov. Mnogi eksporterji so vsled tega pretrpeli v preteklih letih velike izgube in opustili kupčevanje s Poljsko. Poleg tega ovira naše trgovinske stike tudi oddaljenost obeh držav in pomanjkanje direktnih tarif za surovinske predmete.

Vprašanje ureditve trgovinskih odnosov s Turčijo se vleče že dalj časa. Pogajanja ovirajo Turki, ki vedno iščejo novih pretevez in motivov, da stvar zavlečejo. Njihovega postopanja si ne moremo tolažiti. To njihovo obnašanje je končno prisililo našo vlado, da do nadaljnjega opusti vsak polzku iskat ž njimi stika, dokler ne izpremenijo svoje politike. Naša bilanca s Turčijo je pri seda-

njem nepogodbenem stanju pasivna. Uvoz Turčije v našo državo je za 150 odstotkov večji, kakor pa vrednost našega izvoza v Turčijo in zato bo naloga naše delegacije, ko pričnejo enkrat pogajanja, zelo težka.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je te dni razposlala interesentom, ki imajo po zbornični evidenci stike z navedenimi državami, okrožnice glede predlogov za trgovinska pogajanja in pozivljamo tem potom dodatno vse trdke, ki imajo interes na sklepanju trgovinskih pogodb z Bolgarijo, Poljsko in Turčijo, da zbornici čimprej vpošljejo poročila o razvoju prilik v njihovi stroki na tržiščih navedenih držav. I. M.

ZITO.

Vsa severna polobla je poročala v zadnjem času o istih podnebnih razmerah in tudi o isti ugodni snežni odeji. Le en sam velik pšenični okraj — Sibirija — je poročal o mili zimi in o slabi snežni odeji. Dosedanja poročila o škodi po mrazu povzročeni, so domneve ali sklepanja. Sedaj se ne more še nič gotovega povedati. — Potreba Evrope v preteklih dneh je bila pod normalom. Izvenevropske dežele, zlasti Daljni Vzhod, so manj kupovale kot običajno, a vendar dobro. Indija je za ameriško in avstralsko žito še nadalje tako odprta kot Kitajska. — Cene so kolebale, a so se držale v splošnem na prejšnji višini. — Svetovni trg rži, ki se koncentriira v prvi vrsti na Nemčijo, kaže v splošnem malo sprememb. — Položaj koruze se ni razčistil; ugotovljeno je, da predvidevajo zasebne cene za 30 % manjši pridelek kot je bil zadnji. Nasprotujejo si zelo merodajna poročila banke Anglo South-American in pa druga zasebna poročila; prva pravi, da je zadnji dež v deželah koruze dobro vplival; druga pa dvomi o tem, ker ravno v glavnih koruznih deželah ni dosti deževalo. — Svetovnotrži položaj ječmena se ni spremenil. — Donavski žitni trg ne zaznamuje nobene spremembe. — Za bližnji čas pričakujejo na trgih pšenice in rži istih cen kot so sedaj. — Veliko pšenice in pšenične moke kupujeta Grška in Italija. — Angleški pivovarji so se z ječmenom za to sezijo menda že popolnoma založili. — Vse čaka sedaj, da iz gine sneg in se bodo mogle ugotoviti posledice abnormalnih letošnjih vremenskih razmer.

O ANGLEŠKI INDUSTRIJI.

Kakor smo že poročali, je zahtevala angleška zveza kovinske industrije imenovanje komisije ali uvedbo kakšnega drugega načina, da se preišče njen položaj. Baldwin je sedaj odgovoril, da razmotriva vlada spremembo industrijskega zakona. Komisija bi potrebovala najmanj dve leti, da bi prišla do uspešnega zaključka in ne more zato njeno imenovanje industriji sedaj nič koristiti.

ZA MEDNARODNI TEKSTILNI KARTEL.

Szurdaj, podpredsednik deželne zveze ogrskih tekstilnih industrijcev, je izjavil nekemu poročevalcu: Naravni razvoj tekstilne industrije na Ogrskem je dosel sedaj oni položaj, da v svrhu svoje zaposlenosti ne zahteva več zaščitne carine, temveč je postala tako cenena, da ji import ni več nevaren. Tovarne se borijo med seboj. To vidimo tudi iz statistik zadnjih mesecev, po katerih je import dosti več nazadoval, kot bi moralo to biti glede na nakupno moč prebivalstva. Posledica bi morala biti spoznanje, da prenehamo z dumping-cenami ter da se mednarodno karteliramo. Kontingenti so po praksi že določeni. Češkoslovaška n. pr. eksportira z dumping-cenami v Avstrijo, Avstrija na Balkan, isto delata Francija in Nemčija. Vsled samih dumping-kupij bodo izgledale tekstilne bilance, ko bodo priobčene, kaj pohlavno. Ob sporazumu industrij med seboj, brez državnega vmešavanja bi si mogla industrija (kapital in delavstvo) zopet opomoči. — Seveda pa iniciativa ne more iziti iz Ogrske, to bi morala napraviti češkoslovaška industrija.

Dipl. comm. Metod Dular:

Začnimo!

Kakor pravkar poročajo dnevni časopisi, je naša trgovinska bilanca za leto 1928 zopet pasivna in to za celih 1391,2 milijonov dinarjev. Uvozili smo namreč 1,565.424 ton za 7835,3 milijonov Din, izvozili pa 4,526.762 ton za 6444,1 milijonov dinarjev.

Iz tega je razvidno, da je bil naš izvoz trikrat težji od uvoza, a vendar mnogo manjše vrednosti od uvoza. Povprečna vrednost 1 kg uvoženega blaga znaša Din 5,02, a izvoženega Din 1,42. Mi namreč uvažamo v glavnem drage, gotove izdelke, a izvažamo cenene surovine, polizdelke in hraniva. Po podatkih Centrale industrijskih korporacij je bila struktura naše zunanje trgovine za 1926 sledeča (v milijonih Din):

Izvoz:	
živa živina	922 (11,8 %)
hrana in pijača	3.965 (50,7 %)
surovine in polizdelki	2.481 (31,7 %)
gotovi izdelki	449 (5,8 %)

Uvoz:	
živa živina	1
hrana in pijača	607 (7,9 %)
surovine in polizdelki	1.462 (19,2 %)
gotovi izdelki	5.562 (72,9 %)

Torej tri četrtine uvoza odpade na gotove izdelke, to je na izdelke, namenjene za takojšen konsum ali investicije, brez vsake daljne predelave. Le slaba petina vsega uvoza odpade na surovine in polizdelke, to je na blago, ki se pri nas dalje predeluje in oplemenjuje in s tem daje zaslužka domačemu delavstvu in podjetništvu, a državi in samoupravnim organom davke in druge dohodke. Te težke milijarde, ki jih dajemo za uvoz gotovih izdelkov, tvorijo predvsem zaslužek inozemskega delavca, nadalje dobiček inozemskih podjetij, zaslužek inozemskih prometnih sredstev, a ne mali zneski, sigurno več sto milijonov od teh pet in pol milijarde dinarjev je vkalkulirani v cenah onih gotovih izdelkov kot davki in druge državne ali samoupravne dajatve. Saj je znano, da ima država svoje dohodke v prvi vrsti od industrijskih podjetij, ki izdelujejo gotove izdelke, dočim agrarna produkcija, gozdarstvo in živinoreja — kar tvori glavni kontingent jugoslovanskega izvoza, glasom gornje statistike v letu 1926 celih 62,5 odstotkov — zaostajajo v teh dajatvah daleč, daleč za industrijo gotovih izdelkov. Tudi v cenah surovin in polizdelkov, kar je tvorilo leta 1926 daljnih 31,7 % jugoslovanskega izvoza, gotovo ni vkalkuliranih procentualno toliko javnih dajatev kot v cenah gotovih izdelkov. Stvar je torej taka-le: S tem, da uvažamo predvsem gotove izdelke, plačujemo vsako leto več stotin milijonov javnih dajatev inozemskim državam, ne sicer direktno, pač pa so te dajatve vkalkulirane v cenah izdelkov, ki jih uvažamo. To vé itak vsak, ki pozna količjak industrijsko kalkulacijo. Nasprotno pa, ker tvorijo gotovi izdelki prav mal odstotek jugoslovanskega izvoza (niti eno desetino toliki procent kot pri uvozu), plačujejo inozemski importirji, oziroma konsumenti naših izvoznih artiklov le minimalne zneske javnih dajatev naši državi. Večino jugoslovanskega izvoza tvorijo izdelki agrarne produkcije, gozdarstva in živinoreje, v katerih produktih pa je vkalkuliran relativno mal odstotek javnih dajatev, mnogo manjši kot pri gotovih izdelkih. Ako pogledamo prometna sredstva, ki pridejo pri zunanji trgovini v poštev, vidimo zopet, da so inozemci na boljsem. Oni prevažajo pri izvozu v našo državo — večkrat gre to blago celo čez več držav — gotove izdelke k nam, a ti gotovi izdelki imajo višjo prevozno tarifo kot pa ceneni izdelki našega izvoza; njihove železnice zaslužijo vsled višjih tarif za gotove produkte pri isti množini in daljavi več kot pa naše železnice, ki prevažajo naš eksport — v glavnem les in žito — ki ima nižje prevozne tarife kot gotovi produkti. Seveda plačamo mi kot kupec gotovih produktov one visoke inozemske prevozne tarife, dočim pridejo nizke tarife naših cenjenih izvoznih predmetov v prid inozemskim kupcem; a deficit naših železnic plačuje jugoslovanski davkoplačevalec.

Od pet in pol milijarde dinarjev, ko-

likor je znašala leta 1926 — slično je seveda tudi v letu 1927, oziroma 1928 in bo letos — vrednost uvoženih gotovih produktov, je šlo po vsej verjetnosti več milijard dinarjev na plače in mezde inozemskih delavcev. Tu pa je treba pomisliti, da so plače in mezde v onih državah, odkoder uvažamo (v glavnem Avstrija, Češkoslovaška in Nemčija) mnogo večje kot pri nas, posebno še v industriji gotovih izdelkov, kjer se rabi mnogo specializistov in kvalificiranih delavcev. Nasprotno pa so vsled majhnega jugoslovanskega eksporta gotovih izdelkov tudi odpadajoče plače in mezde majhne, a še te so mnogo nižje kot v zgoraj omenjenih državah, računano za iste stroke. Pač pa tvori velik del vrednosti jugoslovanskega eksporta zaslužek kmeta, gozdarja, živinorejca in rudarja. Ti zaslužki pa so tako mizerni, da zadostujejo komaj za ohranitev gola življenja. In ravno ti reveži, ki tvorijo večino prebivalstva naše države, morajo kupovati in drago plačevati inozemske produkte. Velik del naroda trpi pomanjkanje, lakoto in druge nadloge. Revščina, da, beračija vlada v velikem delu naroda. A mi, kakor da tega ne vidimo, izdajamo vsako leto težke milijarde za plače inozemskih delavcev, ki žive življenje kot si ga zamišlja naš delavec le za mala nebesa. Mi pomagamo ustvarjati bogastvo in blagostanje inozemcem, a doma obubožujemo. Kajti lahko si mislimo, da je zapopaden v onih milijardah, ki jih plačamo za uvožene izdelke, precejšen odstotek dobička. Saj nam »Trgovski list« prinaša v vsaki številki sporočila o visokih dividendah inozemskih podjetij, dočim so naša industrijska podjetja večinoma brez dividende. Glasom statistike delniških družb, ki jo je izdal dr. A. Ogris, so imele industrijske, trgovske in prometne delniške družbe, brez Trboveljske premogokopne družbe, v letih 1923, 1924, 1925 mnogo več izgub kakor dobička, a kakor je znano, ima večinoma vsa slovenska industrija obliko delniških družb. Tako n. pr. je izkazalo za leto 1925 od skupnih 68 delniških družb samo njih 23 dobiček in to na delniško glavnico Din 126,5 milijonov dobička 10,731.000 Din, kar zneske ca. 8,5 % dobička. Izgubo pa je izkazalo 35 delniških družb, torej več kakor dobiček, in to na delniško glavnico 61,3 milijonov dinarjev izgubo v znesku 43,224.000 Din ali 70,4 % od glavnice! Potemtakem so imele slovenske industrijske, trgovske in prometne delniške družbe v letu 1925 32,474.000 Din več izgub kakor dobička ter se je za ta znesek zmanjšalo premoženje naših industrijskih, trgovskih in prometnih delniških družb. V letu 1924 je bilo dobička 12,219.000 Din, a izgub 38,310.000 Din, torej izgub za 25,091.000 Din več kot dobička; v letu 1923 pa 12,481.000 Din dobičkov, a izgub 18,486.000, torej izgub več za 6,005.000 Din. Za leta 1926, 1927 in 1928 nimamo še izdane skupne statistike, a tudi v teh letih, kakor je znano, naši industriji niso cvetele rožice. Vkljub temu, poroča dr. Ogris v omenjeni statistiki, so bile v teh težkih letih naše delniške v svoji celoti v zadnjem desetletju največji kulturni mecen Slovenije ter pravi dalje dobesedno: »Sicer pa bi sploh bilo enostransko in napačno razmotrivati pomembnost delniških družb zgolj iz perspektive, iz katere jo vidi delničar; narodnogospodarska rentabiliteta naših delniških družb je brez dvoma dosti višja nego privatna, saj so one z vzdrževanjem in odvarjanjem obratov zaposlile večino delavskega dela našega naroda in Slovenijo obvarovale najdražjega eksporta, izvoza za tolike žrtve vzgojenih delovnih sil, one so nadalje na škodo svojih prvih uspehov morale domače delavstvo šele strokovno izšolati, one so zaposlile in praktično izvežbale dosti strokovnega tehničnega naraščaja, potom visokih samoupravnih doklad omogočile marsikatero koristno napravo, s proizvodnjo industrijskih izdelkov omejevale uvoz in s tem zboljšale trgovinsko bilanco ter dinarjev tečaj in so s precejšnjimi davčnimi plačili v obliki meri pripomogle, da je nova država tudi materialno prišla na kolikortoliko trdno podlago. Iz teh razlogov je njih narodnogospodarska celotna bilanca sigurno aktivna, četudi zasebnogospodarska ni tako sijajna.«

In dalje: »S prospevanjem industrij-

skih podjetij je ozko spojeno in v medsebojni zavisnosti prospevanje denarnih zavodov, le da pomeni pri današnji ozki zvezi med obema kategorijama smola prvih lahko še hujšo smolo drugih.«

(Dalje prihodnjak.)

DROBNE VESTI.

Praška in Vinohradska hranilnica se pogajata o fuziji, koje vprašanje je v Pragi predmet največje pozornosti.

Ustanovitev Mednarodne katoliške banke, na katero so že prej mislili, je stopila po pogodbi med Italijo in Vatikanom v stadij uresničenja. Sedež bi bil v Rimu, podružnice v vseh večjih katoliških centrih.

Tekstilna industrija v Lodzu hoče dobavljati odslej naprej bombaž direktno iz Amerike, dočim ga je dobivala doslej s posredovanjem nemških trdč.

Banco di Roma razdeli 6 % dividendo.

Velika avkeija kožuhov iz Grenlandije se je vršila v Københavnu ob udeležbi kupcev iz Amerike in iz vseh velikih evropskih držav. Dočim je znašal lanski izkupiček 8,500.000 Din, je dala letošnja prodaja 13,500.000 Din.

Naznanjeni zavod za pospeševanje eksporta na Ogrskem, ki smo o njem že pisali, je sedaj ustanovljen. Glavnica mu je 1 milijon pengő. Vlada je obljubila zavodu vso podporo.

Banque de Paris et des Pays-Bas bo izplačala 20 % dividendo ali 100 frankov (lani 17 % ali 85 frankov).

Nemški in avstrijski bombažarji so pričeli z novimi dogovori in upajo, da bodo dosegli zadovoljiv rezultat.

Hranilne vloge Nemčije so narasle v letu 1928 od 1570 milijonov mark na 2290 milijonov.

Pruska električna in rudarska družba se je prelevila v novo družbo z glavnico 180 milijonov mark. Nova družba se ne bo vtikala v poslovni obrat posameznih članic, temveč bo imela samo vlogo posredovalke kapitala.

Nemška Brown Boveri d. d. v Mannheimu bo iz čistega dobička v znesku 1,960.000 mark izplačala 9 % dividendo.

Fordove emisije v Nemčiji so določene samo za one, ki v Nemčiji bivajo.

Royal Dutch Shell je ustanovila v Ameriki z začetno glavnico 10 milijonov dolarjev novo družbo z naslovom Shell Chemical Co., ki bo izdelovala in prodajala tam nove kemične produkte. To je nov korak družbe Dutch Shell na potu njenih ekspanzijskih načrtov v Ameriki.

Victor Talking Co. (talk = govoriti), ki je fuzijonirana z Radio-Corporation, je dvignila lani svojo prodajo od predlanskih 46 milijonov dolarjev na 52 milijonov. Čisti njen dobiček znaša 7 milijonov 320 tisoč dolarjev.

Kovinska industrija vseh vrst v U. S. A. ima izborni konjunkturo in so se cene vsestransko dvignile. Vsled velikih naročil železnic in avtomobilstva bo dosegla produkcija surovega jekla največje dosedanje zneske, in druge panoge ji bodo sledile. Samo vagonov je naročenih 15.000.

Severonemški Lloyd je imel lani 14,190.000 mark prebitka in bo izplačal 8 % dividendo na kapital, zvišan za 35 milijonov mark.

Inozemska posojila U. S. A. v letu 1926 so znašala 1318 milijonov dolarjev, leta 1927 1593 milijonov, lani pa 1426 milijonov dolarjev.

Vsled zvišanja newyorških borznih sedežev za 275 na 1375 so začele njih cene padati; v zadnjem času so se gibale okoli 600.000 dolarjev.

Mitteldutsche Stahlwerke bodo razdelili 7 % dividendo.

Veliko bančno fuzijo v Ameriki (National Bank of Commerce in Guaranty Trust Co., glavnica nad dve milijardi dolarjev) so sedaj uradno naznanili kot izvršeno.

Crédit Lyonnais zvišuje delniško glavnico od 255 na 408 milijonov frankov. Izdali bodo 200.000 navadnih in 3000 prednostnih delnic.

Newyorški borzni predsednik Simmons je prispel v Pariz. Njegovo potovanje v Evropo je v zvezi z uvedbo raznih evropskih vrednot na newyorški borzi. Pogajanja se bodo vršila zlasti v Parizu in v Berlinu.

Dober dobiček brez rizika

Razpežuje v kraljevini SHS Fran Kasav. Ležnik,
Maribor, Cankarjeva 26

dosežete s prodajo

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

Ponudbe in povpraševanja.

Josip Iršai, Petrovaradin, Metlačičeva 43 (trgovina orožja in municije za lov, šport in obrambo, delavnica na električni pogon, koncesijonirana prodaja smodnika) želi stopiti v trgovske stike z našimi trgovci, ki trgujejo z železnino, orožjem in municijo.

Pavle Fišer, orguljar, Baška Palanka, bi rad stopil v stike z našimi izdelovalci orgelj.

Tvrdka D. Bervaldi i drug, Split, veletrgovina porcelana i kuhinjskih predmeta, želi stopiti v trgovske stike s tukajšnjimi izdelovalci namiznega jedilnega orodja.

RAZSTAVE IN SEJMI.

Poljska splošna razstava v Poznanju se odpre 16. maja in bo trajala do 30. septembra 1929. Razstava bo nudila pogled celokupnega gospodarskega položaja Poljske, njene industrije, trgovine, umetnosti itd. Dotok posetnikov bo brez dvoma velik, ker bo razstavo obiskal vsak, kdor se zanima za delo, ki ga je izvršil poljski narod v desetih letih obstoja poljske republike.

Ljubljanska borza.

Tečaj 1. marca 1929.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-8225
Berlin 1 M.	13-5075	13-5375
Bruselj 1 belga	—	7-9155
Budimpešta 1 pengő	—	9-9348
Curih 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šiling	7-996	8-026
London 1 funt	—	276-54
Newyork 1 dolar	56-76	56-96
Pariz 100 fr.	221-57	223-57
Praga 100 kron	168-37	169-17
Trst 100 lir	297-25	299-25

Vrednote: Delnice: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d., Celje denar 158 dinarjev; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana denar 125 Din; Prva hrvaška štedionica, Zagreb denar 930 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana denar 175 Din. b) Industrijska, trgovska in prometna podjetja: Zdrnuž, papirnice Vevče, Gorčane in Medvode d. d., Ljubljana, denar 120 Din; Stavbna družba g. g., Ljubljana, denar 50 Din; Sešir, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka, denar 105 Din; Tvorica za dušik d. d., Kuše, denar 260, blago 280. Les: Smreka—jelka: Hlodi 1. II., monte 1 m³ Din 260—300; brzojavni drogovi 250 do 380; bordonali merkanilni 320—350; trami merkanilni 260—300; škorote, konične, od 16 cm naprej 600—650; škorote paralelne, od 16 cm naprej 660—700; škorote, podmerne, do 15 cm 500—550; deske-plohi, kon., od 16 cm naprej 550—600; deske-plohi, par., od 16 cm naprej 580—630. Bukev: deske-plohi, naravni, neobrobjeni 490—510; deske-plohi, naravni, oštrorobi 750—1000; deske-plohi, parjeni, neobrobjeni 650—900; deske-plohi, parjeni, oštrorobi 1000—1250; testoni 500 d. 450; tavolote 1200—1250. Hrast: hlodi 1. II., 450—700; bordonali 1300—1500; deske-plohi, neobrobjeni, boules 1300—1600; deske-plohi, neobrobjeni, merkanil. 650—1150; deske-plohi, oštrorobi (podnice) 1200—1350; trizi 1050—1250. Drva: bukova 22—24; hrastova 20—23. Železniški pragovi: 260 m, 14x24; hrastovi 50—55. Ogje: bukovo za 100 kg 85—90.

Zito: Pšenica: bačka: 80 kg, 20% primesi, mlevska vozina, slovenska postaja dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 805—807-50; bačka, 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v marcu, plačilo v 30 dneh, 810—812-50; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh, 815—820; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh, 822-50—825 Din. — Koroza: ameriška plata koroza: slov. post., denar brez blaga, 825; bačka: času primerno suha, promptna dobava, slov. postaja 810—812-50. — Ječmen: baranjski: pivovarski, 68/69 kg 345—347-50; bački, ozimni, 67/68 kg 330—332-50 Din. — Soršica: 50% rži, 50% pšenice, postaja Domžale, plačilo v 30 dneh, 285—290 Din. — Oves: bački, slov. p., nav. voz., 290—292-50. Moka: pšenična Og: nova, fco Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačljivo po prejemu blaga 420—425 Din.

Tendence: les: neizpremenjena; deželni pridatki: neizpremenjena.

Zaključki: les: 2 vagona; deželni pridatki: — vagonov; drugo: — vagonov.

RAZNO.

Oddaja zakupa buffeta na postaji Medjedja se bo vršila potem ofertalne licitacije dne 11. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Milijonske zgube Forda v Kanadi. Uprava Fordove družbe naznanja v svojem uradnem poročilu, da je znašala izguba njene kanadske podružnice Ford Motor Co. of Canada v preteklem letu ca. 4 milijone dolarjev. Izguba je bila povzročena vsled prestavitve obrata na novi model. Spričo dejstva, da znaša delniška glavica Fordove kanadske podružnice samo 7 milijonov dolarjev, je izguba izredno velika; saj dosega skoraj tri petine delniške glavice (57 odstotkov). Za letošnje leto 1929 ni misliti na izplačilo dividend. Zadnje dividendo so izplačali v maju 1927 in je znašala 15 %. Trdovratno se ponavlja joča vest o povišku delniške glavice je v poročilu odločno dementirana. Delnice so spričo teh podatkov znatno padle.

Največja ameriška življenska zavarovalnica prodira v Evropo. Iz Newyorka poročajo: Največja ameriška družba za zavarovanje življenja, Metropolitan Life Insurance Co., naznanja v svojem letnem poročilu, da bo v tekočem letu razširila svoje delovanje na Holandsko, v Francijo, Nemčijo in v Švico. Skupni znesek zavarovanj, ki jih je ta družba v preteklem letu sklenila, kupila ali pomnožila, je dosegel rekordno vsoto 3259 milijonov dolarjev. Od te vsote pride 535 milijonov dolarjev na skupinsko zavarovanje. Znesek tekočih zavarovanj je bil označen na koncu preteklega leta s 16.372 milijoni dolarjev. Izplačila na lastniške polic so znašala 283 milijonov dolarjev. Life (izg. Lajf = Leben = življenje); insurance (izg. insurns) = zavarovanje.

Ponesrečena špekulacija v cinu. V cinu so se izvršili v zadnjem času veliki špekulacijski nakupi in se vršijo še naprej. Posledica je, da so se nakopičile v Ameriki ogromne zaloge malajskega cina. Značilno za mrzlične nakupe hausse-skupine je dejstvo, da so plačevali za 1 tona 7 funtov are. Spričo tega so dosegle cene veliko višine in se je konsum obrnil po cinu drugega izvora namesto po malajskem cinu. To tembolj, ker je dosti cenejšega blaga, ki je za predelovanje veliko bolj pripravo kot malajski cin. — Tako je hausse-skupina v nevarnosti, da bo mogla prodati ogromne nakopičene zaloge samo pod nakupno ceno. Kakšno veliko izgubo bi mogli hausserji pri tem utrpiti, je razvidno brez dokazovanja.

Rekordni dobički ameriških bakrenih družb. Vsled neprestanega dviga bakrenih cen so dobički ameriških družb bakra za preteklo leto rekordni. Nevada Consolidated Copper Co (Copper = Kupfer) je imela leta 1927 6.670.000 dolarjev čistega dobička, lani pa 16 milijonov 890.000, je torej dobiček pomnožila za 150%. Zadnje četrtletje 1928 izkazuje napram isti dobi prejšnjega leta dvig dobička za 6.530.000 dolarja ali za 250%! Kakor druge družbe je tudi ta družba svoje produkcijske stroške z racionalizacijo bistveno zmanjšala. Ne glede na odpise so znašali leta 1927 nabavni stroški za 1 angl. funt bakra 10-03 cents, v prvem četrtletju 1928 so padli na 9-01 cents, v drugem na 8-48 in v tretjem na 7-89 cents.

Vsak dan 1 milijon dolarjev za časopise. — William Thompson, ravnatelj glasnega urada ameriške zveze izdajateljev časopisov, je izračunal, da izdaja prebivalci U. S. A. vsak dan 1 milijon dolarjev za časopise. Kalkulacijska baza mu je bila pet centov za 1 izvod. — Thompson označa časopisni oglas za najuspešnejše in najvažnejše sredstvo v svrhu dviga blagovnega prometa in stikov med producenti in konsument.

Občni zbor Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Dne 28. februarja 1929 dopoldne se je vršil IX. redni občni zbor Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani. Kakor vsako leto, je ta banka tudi letos, kot prvi veliki denarni zavod, predložila bilanco za preteklo leto. Iz letnega poročila posnemamo, da je bil zavod tudi lani pri podeljevanju kreditov zelo previden, zato tudi ni imel izgub na dubioznih terjatvah, čeprav so se posli znatno razširili.

Dosežen čisti dobiček je znašal pri glavni 12-5 milijonov dinarjev 3-38 milijona dinarjev. Ostal je na isti višini kakor leta 1927, ker je banka vse leto držala velik del sredstev mobilno naložen, torej z malim donosom. Od tujih sredstev v višini 441 milijonov dinarjev je bilo koncem preteklega leta v blagajni 22-3, v meničnem portfelju 68-0, pri bankah pa 190-5 milijona Din, tako da so najlikvidnejše naložbe znašale 280-8 milijona Din ali 64 % vseh tujih sredstev. Ta izredno visoka likvidnost

mora vsekakor še poglobiti ugled, ki ga splošno uživa ta zavod.

Iz bilance je razvidno, da so aktivna zelo previdno bilancirana. Vrednostni papirji so vnešeni z 66-1, konzorcijski računi z 13-8, realitete pa z 1-2 milijona Din. Račun debitorjev (brez bank) se je povečal od 137-2 na 167-9 milijona Din. Med pasivami so se vloge na hranilne knjižice dvignile od 54-8 na 59-5 milijona Din, ostali kreditorji pa od 379-6 na 381-5 milijona dinarjev.

Občni zbor je sklenil razdeliti tudi za preteklo leto 10 % dividendo (1-25 milijona Din) in dotirati rezervne fonde z vsoto 1-35 milijona Din. S to dotacijo so rezervni fondi dosegli 13-85 milijona Din. Dosedanja uprava pa je bila nanovo izvoljena.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja gg. člane, da se uradne ure pri glavni carinarnici počeni s 1. marcem od 8. do 12. in od 3. do 6. ure popoldne, v sobotah od 7. do 1. ure popoldne. Ob praznikih, ki jih določa čl. 27/b navedbe o odpiranju in zapiranju, pa samo dopoldne od 8. do 12. ure. — Načelstvo.

Iz občnega zbora gremija trgovcev v Kamniku.

V nedeljo, 24. febr. se je vršil v Kamniku občni zbor tamošnjega gremija, ki so se ga v prav lepem številu udeležili gremijski člani. G. načelnik Stergar je prisrčno pozdravil vse navzoče in podal naslednje poslovno poročilo:

V preteklem poslovnem letu je vse trgovce iznenadila odredba notranjega ministrstva, da se ukinejo s 1. julijem 1928 izdane pravice trgovcem za točenje alkohola, pridobljene v letu 1927.

Kakor vsi gremiji, tako je tudi naš gremij podvzel vse mogoče korake, da bi te pridobljene pravice ostale. Naš gremij je bil zastopan po načelniku v deputaciji k notranjemu ministru, katero je poslala Zveza v Beograd, žal je dosegla le delni uspeh in sicer vsaj to, da se je naredba oziroma ukinitvev podaljšala za pol leta in sicer do 31. decembra.

Minister dr. Korošec je izjavil, da je težko ustreči vsem slojem, ker gostilničarji napenjajo vse sile, da bi se izdane pravice trgovcem-točilcem zopet odvzele in da imajo gostilničarji pravico do točenja alkoholnih pijač; izjavil je, da kakor hitro bodo gostilničarske organizacije zaznale za našo deputacijo, bo v par dneh pri njem deputacija istih organizacij, kar se je tudi zgodilo, saj nam je vsem znana borba in polemika strokovnih listov »Gostilničarja« in »Trgovskega lista«.

Zveza trgovskih gremijev si je prizadevala, da pribori vsaj deloma stare pravice nazaj trgovcem, kar se je tudi deloma posrečilo in sicer tako, da smejo tudi trgovci sedaj sami polniti steklenice z opojnimi pijačami, samo ne v lokalih, kjer se prodaja razno blago, ampak v svojih kletah ali skladiščih, polnjene pa morajo biti na trgovski način, tako da morajo biti prilepljene etikete na zamaških ali pa zapečateni. Edino dobro stran ima ta način trgovine, da ni podvržena točilni taksi glasom odredbe finančne direkcije z dne 21. januarja t. l., št. 2066/36, glej »Trgovski list« št. 22 od 19. februarja.

Naš okraj je po večini kmetijski, le malo imamo industrije, zato je glavni vir dohodkov našega kmeta živina in les ter produkcija apna, žal pa ti predmeti nimajo takih cen, ki bi odgovarjale sorazmerno kupni moči predmetov, katere mora kmet kupovati, bodisi živila, ali obleka in usnje! Naš eksport lesa je bil v preteklem letu prilično dober, cene so proti prejšnjemu letu porasle, za apno je grozila konkurenca iz Ogrske in Vojvodine, katere je naš najboljši odjemalec, posrečilo se je raznim intervencijam, da je ostala uvozna carina iz Ogrske na Din 1200— od 10

ton, tako da je onemogočen vsak uvoz iz sosedne Ogrske v našo državo.

Grozila je naši trgovini druga nevarnost, katere bi naš eksport občutno prizadela, kakor tudi import žita itd. in sicer oblastni odbor je nameraval uvesti davek na vsak vagon, ki se natovori ali raztovori po Din 10— oz. 12— od vsake tone, vložili smo pritožbe direktno na oblastni odbor, gradbeno direkcijo in našo Zvezo ter Zbornico za TOI ter se je posrečilo, da se ta davek ni vpe-ljal.

L. 1926 je glavna kontrola mer v Ljubljani, oziroma ministrstvo ukinilo meroizkusni urad v Kamniku, storili smo vse potrebno, da smo ta urad še obdržali in sicer smo morali prispevati 1/3 za najemnino prostorov, da se je posrečilo obdržati meroizkusni urad v Kamniku, žal pa je prišla v decembru p. l. zopet nova odredba, da se ima ukiniti del meroizkusnega urada v Kamniku in sicer za mere, tehtnice in uteži. Obrnili smo se takoj na Zbornico za TOI v tej zadevi, da bi to ukinitvev preprečili, žal nam je sporočila zbornica z dopisom dne 10. januarja t. l., št. 249, da so se ukinili povsod ti uradi, tako da ostanejo v Sloveniji le tri kontrole in sicer v Ljubljani, Mariboru in Celju, da se po vsej državi ukinejo in da po drugih krajih države niti na vseh sedežih oblasti ne ostanejo popolni meroizkusni uradi, dočim ima Slovenija tri! Ostane pač še meroizkusni urad nadalje za sode, medtem, ko bo treba tehtnice in druga merila pošiljati v Ljubljano.

Velike važnosti za naš okraj bi bila cestna zveza: Kamnik—Podvolovjek—Luče. Tudi v tem oziru je storil gremij vse potrebno poleg drugih merodajnih faktorjev, da se bo ta zveza skoro gotovo že tekoče leto uresničila, ker je za proračun že skoro zasigurano kritje in sicer: Oblastni odbor, cestni odbor in prizadete občine! Ta cesta bo velika pridobitev na gospodarskem polju za naš okraj!

Za mesto Kamnik smo pridobili 5 novih živinskih sejmov, h kateri pridobitvi je načelstvo gremija potom Zbornice precej pripomoglo, kar bo brez dvoma v korist celi okolici, da se bodo živinski sejmi vršili v Kamniku, da ne bo živina pasirala Kamnika na Kranj vsak prvi pondeljek, kakor je bilo do sedaj.

Podvzeli mo pri poštni direkciji potrebne korake za direktno telefonsko zvezo z Ljubljano in interurban, z izključitvijo Domžal, ker dosedanja zveza ovira silno telefonski promet Kamnik

kakor Domžale, obljubljeni in zagotovljeni nam je, da se to čimprej uresniči!

Ob živahni kupčiji in eksportu lesa in apna se je mnogokrat pripetilo, da se vagoni niso redno dostavljali trgovcem, za kar smo se zavzeli in intervenirali pri »OPK« brzojavno in telefonično ter se je vedno posrečilo po možnosti doseči uspehe, da so se dostavili najnujnejši vagoni.

Za razširitev skladišča in rampe v Domžalah smo prosili in intervenirali direktno na ministrstvo saobračaja, kakor tudi potom bivšega Jugoslovanskega kluba, kar nam pa žalibog ni uspelo, češ, da druge postaje v drugih delih države niti takih prostorov nimajo z večjim prometom! Poskusili bomo še enkrat sedaj, ko imamo Slovenca za ministra saobračaja, kateri bo imel gotovo več razumevanja za Slovence. Z istimi intervencijami smo se obrnili tudi radi postavitve pokrite rampe na nakladalni postaji za nakladanje apna, kar nam tudi ni uspelo, da ni za to kredita ter da si jo naj stranke same postavijo! Uspelo nam pa je, da je železniška uprava postavila na gornji postaji mostno tehniko, kar je tudi nekaj dobrega.

Vložili smo več pritožb na monopolno upravo glede načina prodaje soli, glede dobave krečke soli itd. Pa ostalo je vse brezuspešno, saj je Zveza in Zbornica podvzela vse mogoče korake in še ti dve močni inštanči nista dosegli nobene spremembe, ker je pač monopolna uprava menda država v državi!

Dne 1. decembra je priredil gremij po inicijativi člana g. Menarta iz Domžal trgovski shod, na katerem sta predavala gg. Zelenik kot naš praktik, katerega poznamo že iz Trgovskega lista, in pa konsulent Zbornice TOI g. Zagar o novem davčnem zakonu, le žal, da udeležba ni bila takšna kakor bi bilo za železi pri tako važnih prireditvah in trudu. Bodi iz tega mesta izrečena prisrčna hvala g. konsulentu Zagarju in g. Zeleniku za njihov trud!

To so kratki podatki o delovanju gremija v preteklem letu, pripomnim pa, da je gremij prejel in rešil okroglo 214 dopisov raznih uradov, obrtne oblasti, Zveze gremijev, Zbornice TOI i. dr.

Dovoljujem si še končno pripomniti, da delovanje, o katerem sem podal poročilo, po mnenju enega ali drugega izmed gremijskih članov ne prinaša nikakih koristi, ker nima posla niti z eksportom lesa, apna, niti živine, ne rabi vagonov, ne telefona itd., toda vsak trgovec naj se zaveda, da ima indirektno vsakdo koristi od dobre in cvetoče trgovine, od tega kar ima naš kmet za prodati in kar moramo eksportirati, kajti če nastane zastoj v teh stvarih,

kar donaša denar našemu okraju, bo zastala tudi vsaka najmanjša trgovina z manufakturo, galanterijo in drugo roboto!

Poročilo g. načelnika je dopolnil g. tajnik Klemenčič in navajal med drugim sledeče statistične podatke:

V minulem poslovnem letu je bilo gremiju prijavljenih 56 trgovin in sicer 12 trgovin z mešanim blagom, 11 podružnic, 8 trgovin z jajci, perutnino in mlekom, 6 lesnih trgovin, 4 branjerije, 3 delikatesne trgovine, 3 trgovine s sadjem in sočivjem, 3 trgovine z živino, 1 trgovina z mesom, 1 trgovina s šolskimi knjigami, 1 trgovina s kolesi, 1 galanterijska, 1 konfekcijska in 1 trgovina s slaščicami.

Odjavljenih pa je bilo 66 trgovskih obratov in sicer: 15 trgovin z mešanim blagom, 9 trgovin s pivom, vinom in žganjem, 6 trgovin z živino, 5 trgovin z jajci, mlekom in kuretino, 3 branjerije, 6 podružnic, 2 trgovini s slaščicami, 2 konfekcijski trgovini, 2 delikatesni, 1 z usnjem, 1 manufakturna, 1 z lesom, 1 s sadjem, 1 z deželnimi pridelki, 1 galanterijska in 10 drugih trgovin.

Nadalje je bilo gremiju prijavljenih 11 učencev in 23 učenek, skupno 34, oproščenih pa je bilo 14 učencev in 17 učenek, skupno 31; od teh obiskujejo 4 obrtno-nadaljevalno šolo v Domžalah; o številu posejajočih gremijske šole v Kamniku bode poročal g. načelnik, kot predsednik iste.

Do danes je bilo gremiju prijavljenih 17 pomočnikov, 20 pomočnic, 2 kontrolistini, 1 skladiščnik, 2 nakupovalca lesa, 31 učencev in 36 učenek. Med letom je umrlo, kolikor nam je znano, 9 članov, katerih se je že g. načelnik v svojem poročilu spomnil.

Iz blagajniškega poročila, ki ga je istotako podal g. Klemenčič, je razvidno, da je imel gremij na zadnjem obnem zboru nad 14.000 Din premoženja, dohodkov v minulem letu 32.000 Din, izdatkov nad 33.000 Din, tako da znaša danes njegovo premoženje nad 13.000 dinarjev.

Nato je poročal zvezni tajnik g. Podgoršek o davčni prijavi za novo pridobitno ter o delovanju Zveze gremijev.

G. načelnik je podal nato še sledeče poročilo o delovanju gremijske šole: Pouk je trajal od 1. septembra 1927 do 28. junija 1928, torej 10 mesecev, kakor v osnovnih šolah. Šola je imela to leto prvi razred z 12 učenci (8 vajencev in 4 vajenke); izmed teh je bilo sposobnih za drugi razred povprečno z dobrim uspehom 10 učencev, 2 pa nista dosegla zadostnega uspeha. Obisk šole je bil prav dober. Tedenskih ur je bilo 9, ki so obsegale te-le predmete: 1 uro slovenščine, knjigovodstva, dopisja, meničnega in trgovskega nauka, zemljepisja, lepomisja, nemščine in po 2 uri računstva. Poučevala sta Julij Cenčič in Andrej Pogačar, učitelja osnovne šole v Kamniku, oba s tečajem za trgovske šole, in prejemale za trud običajen honorar po 20 Din na uro. — Skupni stroški so znašali 8.803-90 Din, k temu so prispevali: občina Kamnik 2000, oblastni odbor 2000, Trgovska in obrtna zbornica 1000, meščanska korporacija v Kamniku 300, vajenci 370, gremij trgovcev 3.133-90 Din.

Končno so se vršile še volitve novega odbora, ki je ostal v glavnem isti z dosedanjim zaslužnim in splošno priljubljenim načelnikom g. Stergarjem.

Kvalitetna
znamka

DOBAVA, PRODAJA.

Dne 14. marca t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande III. armijske oblasti v Skoplju ofertalna licitacija glede dobave kuhinjske opreme. (Pogoji so na vpogled pri omenjeni komandi.)

Prodaje. Direkcija drž. rudnika Ljubija sprejema do 11. marca t. l. ponudbe glede prodaje 6 komadov rabljenih živalnih strojev. — Dne 11. marca t. l. se bo vršila pri Središnjem stovarištu materijala v Zagrebu ofertalna licitacija glede prodaje 8 vagonov starega papirja in 2 vagonov odpadkov od stekla; dne 12. marca t. l. pa glede prodaje 850 komadov rabljenih in 750 komadov nerabljenih sodov. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Dobave. Mašinsko odeljenje Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 7. marca t. l. ponudbe glede dobave oljnatih barv, minija, laka, grafitu, zlate bronze, denaturiranega špirta, salmijaka, solne kisline in naftalina; do dne 9. marca t. l. glede dobave kabljev. (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.) — Direkcija drž. rudnika v Velenju sprejema do 4. marca t. l. ponudbe glede dobave medenih palic; do dne 11. marca t. l. glede dobave železnih mrežnih jaborov, prijemcev, ležajev, vzvodnih oces, raznega železa, vijakov, varilnih palic, matice, verig in gumijevih cevi; do 12. marca t. l. glede dobave 3000 kg ječmenove kave. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

TRŽNA POROČILA.

Maribersko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 22. februarja t. l. je bilo pripeljanih 13 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči, stari 5—7 mesecev, komad 300—400 Din. 1 kg žive teže 10 do 12-50 Din; 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. — Prodanih je bilo 9 svinj.

Vinocet

Tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana, nudi

**najfinejši in najokusnejši
NAMIZNI KIS
iz pristnega vina.**

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.
Telefon št. 2389.

TRAJNO koristno darilo
je samo
'GRITZNER' in 'ADLER'
šivalni stroj, ter pisalni stroj
„URANIA“.
Znižane cene, najlepše opreme edino le
pri
JOSIP PETELINCU

Ljubljana, blizu Prečernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2913.

**Steklen papir
Flint-papir
Smirkovo platno
Naxos-smirk**

i. t. d.

nudi najceneje iz
velike zaloge

Feliks Toman ml.
Ljubljana, Resljeva c. 30

veletrgovina

A. Šarabon

Telefon 2656 v Ljubljani Telefon 2656
priporočila

špecerijsko blago, raznovrstno žganje, mo-
ko in deželne pridelke,
raznovrstno **rudninsko vodo.** — Lastna
pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom
Ceniki na razpolago

Račune, memorandume, cenike,
naročilnice v blokih s poljubnim
številom listov, kuverte, etikete in
vse druge komercialne fiskovine
dobavlja hitro po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23

TELEFON 2552 — Za večja naročila zahtevajte proračun!

PROMETNA BANKA D.D., Ljubljana, Stritarjeva 2

Telefon št. 2149, 2968. Pošt. hran. rač. 13.853. (vogal pred Škofijo 1, naspr. magistrata.) Žiro-račun pri Narodni banki.

Nakup in prodaja valut in deviz. — Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. — Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.